

چهره‌های تاثیرگذار سینمای ایران در دهه ۹۰

اصغر فرهادی توانست در همین دهه با یک کمپانی بزرگ خارجی و صاحب‌نام کار کند و بازیگران بزرگی نظیر پنه لوپه کروز و خاویر باردیم نیز با او همکاری کردند. همان اندازه که اصغر فرهادی تاثیرش را با سینمای جزئیات محور بدون داستان گذاشت، جایگاه خشونت و کثیفی شهر و درشت‌نمایی سیاهی با شدت گرفتن فقر و اوضاع بد اقتصادی و معیشتی با سعید روستایی در سینمای ایران رنگ جدی به خود گرفت. فرمی که وحید جلیوند با شکل دیگری با آن اثرگذاری کرد و به نمایش سردردآور و رتال نکبت زندگی بی‌بضاعت‌ترین طبقه پرداخت و حتی رنگ تصویر را هم تغییر داد. در این راستا بعضی دنباله‌روی فرم دو نگاه روستایی یا جلیوند شدند، مثل محمد کارت، حمیدرضا قربانی و توفیقاتی هم به دست آوردند اما ویژگی کارشان در این بود که از روی هم به تمامی مشق نکردند.

نرگس آبیاری نیز از چهره‌های قابل‌تأمل و تحسین‌دهنده ۹۰ در سینمای ایران است. فیلمساز زنی که با اینکه دیر فیلمساز شد، خیلی زود پله‌های موفقیت را طی نمود و فیلم به فیلم و با جاه‌طلبی و کمال‌گرایی‌اش پیشرفت کرد تا جایی که از ۵ فیلم کارنامه فیلمسازی او، چهار فیلم او قابل‌تأمل و تحسین منتقدان و مردم قرار گرفت. «شیار ۱۴۳»، «نفس»، «شبی که ماه کامل شد» و «ابلق»، چهار فیلم او بودند که در جشنواره فیلم فجر یا در میان منتقدان و مردم از محبوبیت و اهمیت برخوردار شدند. این اتفاق برای آیدا پناهنده هم با دو فیلم «ناهید» و «تی تی» افتاد که نظر منتقدان را به خود جلب کرد و او را به یکی از زنان تاثیرگذار دهه نود در سینمای ایران تبدیل کرد.

محسن امیر یوسفی و کیانوش عیاری هم کسانی بودند که به دلیل ایستادگی بسیار روی آثارشان، می‌توان آن‌ها را جزو چهره‌های تاثیرگذار خطاب کرد. در همین راستا عبدالرضا کاهانی هم بر سینما و مخاطبان تاثیرگذار بود و تصمیم به مهاجرت و ادامه کار حرفه‌ای در فرانسه از سمت او ما را با یک کاهانی متفاوت‌تری روبه‌رو کرد که از حق خود کوتاه نیامد و نتوانست فیلم «ارادتمند نازنین، بهاره، تینا» را برای مخاطب مشتاق خود نمایش دهد. ابراهیم حاتمی‌کیا را نیز با سخنان جنجالی و فیلم تاثیرگذاری مثل «بادپیکار» نمیتوان نادیده گرفت؛ او همچنین با طبع‌آزمایی در فرم سینمای جاده‌ای با فیلم «خروج» نمایش تازه‌ای از توانایی‌های خود در حیطه کارگردانی داشت.

در میان چهره‌های اعتراضی شهاب حسینی هم نام جدی این دهه بود و به اندازه خود در بعضی اتفاقات تاثیرگذار بود. او با حضور خود در «شهرزاد» به رونق تلویزیون اینترنتی کمک کرد و با سخنان جنجالی در نشست سینمای فجر در سال گذشته مخاطبان خود را در دو طبقه صفر و صدی قرار داد. یک بار خداحافظی او و مهاجرت نیمه‌کاره‌ای که داشت طرفدارانش را نگران کرد و بازگشت او و ساخت فیلم و حالا تجربه اجرا در «هم رفیق» نام او را در دهه نود پررنگ‌تر کرد.

بازگشت جدی هدیه‌تهرانی به سینما به‌عنوان یکی از چهره‌های تاثیرگذار لازم به ذکر است. او پس از سال‌ها کم‌کاری حضور باشکوه و موفق‌تری در آخر دهه ۹۰ داشت. به‌طوری که حضور وی در فیلم «روزهای نارنجی» از آرش لاهوتی و «بی همه چیز» از محسن قرائی بار دیگر نام او را در میان بازیگران توانمند و محبوب سینمای ایران جای داد. حضور به اندازه و باورپذیری ته‌رانی در فیلم «روزهای نارنجی» و همچنین شمایل بانوی سالخورده نمایشنامه‌دورنمات در فیلم «بی همه چیز» نام ته‌رانی را در یادها بلافاصله پس از تجربه درخشان کار در سریال «هم‌گناه» تداعی و جایگاه او را در سینما دست‌نیافتنی‌تر کرد.

اتفاقات سینمایی در دهه ۹۰

اتحلال خانه سینما

نخستین سال این دهه با انحلال یکی از مهم‌ترین مراکز صنفی سینمایی همراه شد، چنانکه صبح چهارشنبه ۱۴ دی ماه سال ۱۳۹۰ سید محمد حسینی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در حاشیه جلسه هیات دولت از انحلال خانه سینما به‌طور رسمی خبر داد. وی گفت: «با توجه به تخلفاتی که خانه سینما انجام داده، هیات نظارت بر مراکز فرهنگی، انحلال این تشکل را اعلام کرده که کاملاً مطابق قانون است.» علاوه بر محمد مهدی عسگرپور، مدیر عامل وقت خانه سینما جمعی از هنرمندان و اعضای خانه سینما نظیر

مجید مجیدی، منوچهر محمدی، کمال تبریزی، علیرضا خمسه، رضا کیانیان، تهمینه میلانی، داریوش مهرجویی، اصغر فرهادی، حمید فرخ‌نژاد، رخشان بنی‌اعتماد، داوود رشیدی، محمدرضا هنرمند، صالح دلدم، ابراهیم حاتمی‌کیا، مجتبی راعی، حسن برزیده، سیدرضا میرکریمی و احمدرضا درویش نیز در بیانیه‌هایی با انحلال خانه سینما مخالفت کردند.

در پی این اتفاق چند بار ایزنی‌هایی برای بازشدن مجدد خانه سینما در زمان ریاست جمهوری محمود احمدی‌نژاد انجام شد اما راه به جایی نبرد تا در نهایت خانه سینما پس از تقریباً دو سال تعطیلی هم‌زمان با روز ملی سینما و با حضور گروهی از اعضای